

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXXII. Panormitana. De jurisdictione & potestate Diœcesani in Regulares, ut quamvis inviti munus audiendi confessiones præsertim Monialium explere debeant. Regularium electio, eorumque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

hujusmodi Prælati Regulares baldachinum erigere possunt & pontificaliter celebrare, non tamen possint habere assistentiam paratorum in sedibus choralibus, more Canonicoꝝ Episcopo assistentium, sed illi sedere debeant in congruo loco in scabellis, ita ut aliqua constituatur differentia inter pontificales functiones Episcopi, ac istorum inferiorum Prælatorum, quibus hujusmodi prærogativæ concessæ solum videntur pro privatis solemnitatibus propriæ Ecclesiæ, non autem pro publicis, quæ totius Civitatis vel Principatus nomine ac per ipsum populum potius celebrantur, ut erat prærens.

Habebantur hæc pro veris à Sac. Congregatione, omnesque ejus Patres hujusmodi temeritatem damnabant. Sed resolutio fuit in contrarium, interdictum scilicet non subtrahitur, non ex dictis Regularium fundamentis, sed ex motivo attentatorum, ac spectæ majestatis ejusdem Sac. Congregationis, attento quod his sequentis, idem Archiepiscopus vel ejus Vicarius, antequam ad interdicti promulgationem procederet, ipsam Sac. Congregationem certioraverat, Ideoque dicebatur, quod certiorato Principe, inferior magistratus sibi legavit manus, ac teneatur responsum expectare, ac alias indebitè procedit; Et quamvis cum solidis legalibus fundamentis convincenter probaretur hujusmodi attentata omninò cessare, quia ut supra dictum est, duæ erant contraventionis species, Una super usu baldachini extra tres festivitates contra formam dicti decreti ejusdem Congregationis, Altera verò super usurpatione jurium Episcopaliũ contra *rex. in dicto cap. & plantare*, quodque certioratio fuerat super prima specie, de qua ad ipsam Congregationem cognoscere pertinebat, non autem super altera, neque ex gestis in una causa inferri potest ad attentata in altera omninò diversa ex deductis per *Egid. cons. 18. Gregor. decis. 345. Merlin. decis. St. Baratti. & addem. decis. 644.* Nihilominus quia ista S. Congregationes utporè Supremum Principem repræsentantes, magis procedere solent cum motivis prudentialibus quam cum legalibus, quorum cancellis se adstrictas non esse profitentur, judicatum fuit, quod stante dicta certioratione, omninò ab ulteriori processu abstinere debuisset, Eodemque thematico prudentialium motivorum retento, magnum dictæ resolutionis fundamentum fuit præsuppositum alicujus privatæ discordiæ vigentis inter Archiepiscopum, & Cardinalem defunctum, vel Principem ejus filium superstitem, quodque cum iste ex prædicta causa, ipsius Archiepiscopi interventum agrefere, licentiam ab eo petierit hujusmodi functionem peragendi cum interventu alterius Episcopi & Prælatorum sæcularium, malè gestum videretur, hujusmodi licentiam denegando scandalo causam præbere.

**
*

Card. de Luc. de jurisd. & Foro Compet.

PANORMITANA
P R O
ARCHIEPISCOPO.
C U M
ALIQUIBUS REGULARIBUS.

Casus discutendus in Sac. Congregatione Concilii, sed de consensu resolutus juxta votum Archiepiscopi.

De jurisdictione & potestate Dicesani in Regulares, ut quamvis inviti munus audiendi confessiones præsertim Monialium explere debeant.

Regularium electio eorumque distributio per Monasteria, in quibus tale munus exerceri debeat, an spectet ad ipsum Dicesanum, vel ad Superiores Regulares.

S V M M A R I V M.

- 1 **C**asus controversa.
- 2 **C**irca confessarios monialium jurisdictio est Ordinarii loci etiam in Monasteriis exemptis.
- 3 De aliquibus declarationibus S. Congregationis in hæc materia.
- 4 An observantia circa electionem confessariorum commissam ab Episcopo superioribus Regularibus operetur.
- 5 De nominatione competente Magistrati seculari Ministrorum Monasterii.
- 6 Grata seu consultiva nominatio non tribuit jus.
- 7 An Episcopus possit cogere Regulares ad confessiones audiendas.
- 8 Quid tempore pestis remissivè.
- 9 Medici, Chirurgi, barbitonsores & alii coguntur ad eorum artem exercendam.
- 10 Episcopus non potest generaliter denegare omnibus Regularibus facultatem audiendi confessiones.

D I S C. XXXII.

Isponente Sac. Concil. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 10. ut præter ordinarium monialium Confessarium, alter extraordinarius, bis, vel ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat; Cum in hujus decreti executionem Archiepiscopus Panormitanus in illius Civitatis Monasteriis consuetis temporibus in extraordinarios confessarios deputare solitus esset plures diversarum religionum regulares in singula monasteria, prout sibi congruum videretur, distributos, singulisque annis confirmatos vel variatos, atque ut plurimum, consultius agendo, Archiepiscopi pro tempore injungere consueverint ipsis Superioribus Regularibus, ut

H bus, ut

bus, ut aliquos sibi benè visos Religiosos jam ad confessiones audiendas approbatos ad aliqua Monasteria transmitterent, Modernus verò Archiepiscopus nollet Superiorum prædictorum arbitrio & electioni confidere, sed ipse singulos confessarios eligere, ac respectivè singulis Monasteriis assignare & distribuere; E converso autem dictis Superioribus diversarum Religionum præsentibus id ad eos pertinere, ac alias reluctantes licentiam concedere eorum subditis, ut munus ab Archiepiscopo inunctum explerent.

Re delata ad S. Congregationem Concilii, ac Me pro Archiepiscopo scribente, dividendo punctum in duas inspectiones, Unam scilicet super electione ac respectivè assignatione Religiosorum singulis Monasteriis, an scilicet ad ipsum Archiepiscopum vel ad Superiorem Regularem pertineret; Alteram verò an Prælati vel superiore regulari recusante licentiam concedere suis religiosis, quinimò eis prohibente ne hujusmodi confessionis munus assument, vel exerceant, possit loci D. œœsanus eos ad id compellere.

Quatenus pertinet ad primum, cum sensu eriam veritatis, pro Archiepiscopo respondendum esse dicebam, quia si Consilium Tridentinum & clarior Constitutio *Gregorii XV.* non solum hanc confessionarium deputationem demandant Episcopis, sed eis tribuunt jurisdictionem in confessarios, quamvis regulares & exemptos, etiam Monasteriorum exemptorum. Multò magis eorumdem Episcoporum libera auctoritas esse debet in Monasteriis sibi subjectis & sub ejus immediato regimine existentibus, qualia erant illa de quibus agebatur; Ponderando potissimè declarationes S. Congregationis, *Urbano VIII.* etiam approbante editas de anno 1623, registratas per *Barbos. in Collectan. ad Concil. dicta sess. 25. cap. 10. de Regular. num. 8. cum seqq.* Episcopum scilicet removendo confessarios Monialium, non teneri significare causas remotionis superioribus Regularibus, Atque Confessarium Regularem deputatum ad confessiones unius Monasterii, non posse se ingerere in eodem munere in altero Monasterio sine licentia Episcopi, Igitur ad istum pertinet confessarios deputare, atque prout sibi videbitur eos singulis Monasteriis distribuere, cum frequenter facti circumstantiæ præbeant, unum esse congruum & idoneum confessarium pro uno Monasterio, inconveniens autem esse eum in altero depurare.

Et licet aliqui prædecessores Archiepiscopi, significando superioribus Regularibus numerum Monasteriorum, & respectivè confessarium quibus indigebant, eis commiserint singulorum assignationem seu distributionem, dummodò essent de personis jam ad id munus approbatis, Nilominus dicebam fuisse istum actum facultativum nullum jus tribuentem, utpotè gestum ex prudentiali motivo, laudabili quidem, sed non necessario, cum ipsis Superioribus Regularibus magis singulorum religiosorum mores & qualitates innotescant, Adinstar illius gratæ & consultivæ nominationis, quæ aliquando per Episcopos prudenter tribui solet populo seu Magistratui & Decurionibus Civitatis de cappellanis, factoribus & ministris Monasteriorum Monialium, quia est quidem prudentissimum & laudabile consilium, ut hujusmodi ministris non benè suum munus gerentibus, eorumque occasione scandalo resultantem, non possit populus ad eò in Monasteriis Monialium interessatus conqueri de mala electione

Episcopi, Sed non inde resultat, ex hoc acquiri aliquid jus laicis, atque actum reddi necessarium, ut sapissimè declaravit S. Congregatio Episcoporum & Regularium, ac etiam quandoque illa Concilii; Et in terminis consultivæ seu gratæ nominationis, quam aliquando Ordinarius accepit à populo de Parocho seu alterius Ecclesiæ Rectore, ut non exinde inferatur ad jus patronatus & præsentandi habetur *apud Caval. decis. 419.*

Quo verò ad alterum punctum, an scilicet reluctante alias Superiore Regulari Religiosos ad prædictum munus aptos exhibere, seu per Episcopum electis inhibente, possit Episcopus etiam cū censuris vel aliis remediis ad idoneos compellere, Eodem sensu veritatis retento, pro Archiepiscopo quoque respondendum esse credebam, quoties agitur de illis Religiosis, quorum principale institutum non consistat in vita contemplativa, se abstinendo ab audiendis confessionibus aliisque sacramentis populo ministrandis, sed principaliter consistat in vita activa, quia dum servitio vineæ Domini & Ecclesiæ tanquam operarios se addixerunt, esse non debet in eorum libito velle operari circa unum ministerium & non circa alterum, sed parere tenentur ejusdem vineæ Præposito & operario majori, qualis est Episcopus, dum hujusmodi Regulares dicuntur Episcoporum & Parochorum coadiutores in salute proximi adjuvanda, & ob quod ex fidelium eleemosynis & largitionibus subsistentantur, ut ita distinguendo occasione quaestionis an Regulares tempore pestis cogi possint ad assistendum infirmis, eisque sacramenta ministrandum habetur *apud Sanchez ad præcept. decalog. lib. 6. cap. 2. num. 59. & 60.*

Et quemadmodum Potestati seculari facultas tribuitur cogendi, quoties necessitas urget medicos, chirurgos, barbitonsos, pharmacopolas & alios hujusmodi ad exercendam quamvis invitos suam professionem, prout & artifices ad exercendam eorum artem, ita non videtur, cur Potestati Ecclesiasticæ tribuenda non sit facultas cogendi medicos spirituales ad exercendam eorum professionem, & in qua eorum principale institutum versatur, quo exemplo passim utuntur Morales in quaestione, an Religiosi quamvis invitati cogi possint ad Episcopatum suscipiendum.

Clarius, quia si hæc procedunt in illis Regularibus qui ex sola ratione instituti addicti censentur vitæ activæ & salutis proximorum, multò magis recipienda sunt in illis, qui specialiter munus Confessionis susceperunt, illudque in ea Civitate cum populo seculari exercent, quia dicuntur operarii specialiter jam addicti culturæ & operationi illius vineæ, cujus domino vel institori à quo in operarios admissi sunt, obedire tenentur, neque in eorum libito esse debet in una parte vineæ & non in altera exercere illud opus, ad quod se exhibuerunt.

Præterea dicebam esse non debere melioris conditionis ipsos Regulares quàm Episcopos, cum saltem tanquam in proposito correlativi debeant ad paria judicari, Et idè quemadmodum si Episcopus omnibus Religiosis denegaret facultatem audiendi confessiones vel prædicandi, possent ipsi justè conqueri, atque mediante recursum ad superiores illum cogere ad hujusmodi facultatem eis tribuendam ex deductis per *Camp. nil. in diversor. jur. Canon. rubr. 12. cap. 13. num. 6. cum seqq. & num. 55. cum seqq. & Barbos. in summ. Apostolicarum Decis. verb. Regulares quoad Confessiones & Prædicationes collect. 636. & seqq. atque om-*

nes Morales id concorditer firmant, utpote causam propriam agentes, ita è converso ad æqualitatem servandam concessum esse debet Episcopo illos cogendi ad exercenda munia eorum instituto congrua.

Et quamvis replicari possit, quod una Religione recusante, præsertim ubi agitur de magna Civitate ut in præfenti, non desint aliarum Religionum professores id cupientes, Replicabam tamen id admittendam non esse. Tum ob malum exemplum, & ne ita omnes alii Regulares obedientiam Episcopo denegarent, Tum fortius ad evitanda inconvenientia exinde resultantia, quia Moniales longo tempore assuetæ ad habendos in confessorios Religiosos unius Religionis, non libenter suscipiunt illos aliarum, ut præsertim attento more regionis per Archiepiscopum supponebatur impracticabile, unde propterea esset per indirectum illum cogere ad huiusmodi electionem & respectivè distributionem ipsis superioribus Regularibus concedendam.

Habita non fuit desuper formalis disputatio, quia Me communicante pluribus Superioribus huiusmodi Religionum in Urbe existentibus, consilium Archiepiscopo datum, ut non curando Religiosorum renuentium servitium, neque spectato Sac. Congregationis oraculo denegaret eisdem Religiosis facultatem in genere audiendi confessiones secularium, ac prædicandi tanquam voluntariè declaratis inhabilibus ad huiusmodi præsertim penitentia sacramenti ministerium, libenter arbitrio & discretioni Archiepiscopi se submiserunt, Puto tamen quod talis pro Archiepiscopo esse debuisset resolutio, licet in hoc satis prudenter ac laudabiliter agant Episcopi remittendo superioribus consultivam electionem Religiosorum ad hoc munus explendum, quoniam illi sunt melius informati de moribus & idoneitate suorum subditorum, atque sancta res esset, si generaliter etiam in aliis muneribus ita practicaretur juxta dictum B. Joannis Theutonici,

Sub nomine laboratorum, famulorum & inservientium, an veniant laboratores & operarii diurni, ac illi qui deputati sunt ad pulsandas campanas Ecclesiæ; Et an milites Civitatis vulgò nuncupati *dimilitia*, ex eo quod etiam ipsam Almam Domum custodire & defendere dicantur, veniant sub nomine familiarum.

SUMMARIVM.

- 1 **C**asus controversæ, & de jurisdictione Cardinalis Protectoris in Alma Domo Lauretana.
- 2 Capellani vocabulum cui conveniat.
- 3 Famulorum, & inservientium nomine qui veniant.
- 4 De jurisdictione Protectoris duarum Capellarum Pauli & Sixti in Ecclesia Sanctæ Mariæ Majoris.
- 5 Milites qui dicantur, & qui sub militem nomine veniant, & dantur plures species militum.
- 6 Milites nuncupati de militia, non sunt veri milites sed populus electus.
- 7 Militibus prohibentur mercatura & artificium.
- 8 Qui dicantur artifices & artis privilegio gaudeant.
- 9 Milites gratuitum servitium præbentes, an gaudeant privilegio militaribus.
- 10 De campanis & campanario.

DISCURSUS XXXIII.

Er Constitutionem Pauli V. ad sedandas controversias verti solitas inter Episcopum Lauretanum & Romanum, & Cardinalem pro tempore Almæ Domus Protectorem, de quibus *dec. 313.*

& *455. par. 4. vic.* declaratum fuit, S. Cappellam, quantum importat ambitus intra columnas, non obstantem quod esset in medio Ecclesiæ Cathedralis, censendam esse, nedum exemptam, sed Nullius, & tanquam in territorio separato, sub omnimoda jurisdictione, tam ordinaria quam delegata Cardinalis Protectoris, qui privatè ad Episcopum in omnibus censendus esset loci Ordinarius, eandemque jurisdictionem, etiam in concernentibus curam animarum, Sacramentorum administrationem & alia huiusmodi habere debere in omnes Cappellanos, sacristas, clericos & alios ejusdem S. Capellæ ministros, nec non in penitentiaros, cantores, famulos & quoscumque alios eidem S. Domui seu S. Capellæ servientes, etiam factores, pastores, & animalium custodes, laboratores & quoscumque alios in ejus servitio existentes. Qua constitutione sic stante, prætere caput Cardinalis Protector, dictam jurisdictionem sibi etiam competere in illos sacerdotes, qui sub diurna mercede seu elemosina, de ejusdem Domus ministrorum commissione pro oneribus satisfaciendis, ibidem vel alibi missas celebrant, utpote sub cappellanorum nomine venientes, Nec non in prædictæ Ecclesiæ campanarium tanquam aliquod stipendium ab eadem Domo recipientem, Ac etiam in milites Civitatis nuncupatos *de militia*, qui sæpius ob pyratum timorem arma suscipere solent, ut Almam Domum ejusque pretiosissimam sup-
H 3 pellesti-

LAURETANA JURISDICTIONIS

PRO

EPISCOPO,

CUM

CARDINALI PROTECTORE ALMÆ DOMUS.

Casus decisus per Congregationem particularem Cardinalium à sanctissimo deputatam & respectivè per Congregationem Concilii pro Episcopo.

De jurisdictione Cardinalis Protectoris Almæ Domus Lauretanæ privatè ad Episcopum, in quibus casibus locum habeat.

Et an sub nomine cappellanorum Almæ Domui inservientium, veniant illi sacerdotes, qui sub diurna mercede ibi celebrant, vel ab ejusdem Domus ministris deputantur ad celebrandas missas pro satisfaciendis oneribus eidem incumbentibus.

Card. de Luc. de jurisd. & Foro Compet.